

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Cl. Viri Valerii Andreae Desselii In Academia Lovaniensi
Professoris Regii Erotemata Juris Canonici**

Andreas, Valerius

Coloniae, 1697

XXVI. De Testamentis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62934](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62934)

De Peculio Clericorum.

TIT. XXV.

Quid est peculium?

Peculium est parva & pusilla pecunia servo vel filiofam. à parte vel domino concessa. Peculium ejusmodi competit in primis Clericis, si veteres Canones spectemus, quippe nullam inter se proprietatem, sed omnia communia possidentibus. *can. Duo sunt XII. qua I.*

Quoruplex hodie est Peculium Clericorum?

Triplex: vel enim constat ex propriis clericorum bonis, sive ea patrimonialia sint, sive quasi-patrimonialia, quæ scilicet Clericis ab amicis & cognatis obvenierint, quæq; sua industria & labore acquisiverint; vel ex bonis ecclesiæ; vel ex bonis intuitu Ecclesiæ acquisitis. *de quo passim h. e.*

De Testamentis.

TIT. XXVI.

Sequitur modò dispiciendū, an & quatenus

nus de peculio suo Clerici testamento
vel alia ultima voluntate disponat
valeant.

Quid est Testamentum?

*U. i. D. qui
testam.
fac. poss.*

Est voluntatis nostrae iusta senten-
tia, de eo, quod quis post mortem
suam fieri velit. *Iusta*, id est perfecta &
omnibus suis numeris absoluta: vel
iusta dicitur sententia, id est solemniter
adhibitis omnibus ad testamentorum
ordinationem requisitis.

*In quibus ergo consistit perfectio illa
ac solemnitas testa-
menti?*

In his duobus scilicet septem testi-
um adhibitione, coram quibus, roga-
tis & vocatis ad hunc actum, fiat te-
stamentum, uno & eodem tempore,
unoque contextu, quique testamento
nomina sua subscribant, & subsig-
nent, item in haeredis institutione, hoc
est ut nominetur aliquis, qui in un-
versum jus defuncti sit successurus.

*Quid hic circa testium numerum
jus Pontificium novi juris
statuit?*

Jure isto necesse non est septem tes-
tes

stes adhibeantur, sed sufficit testamen-
tum esse factum coram duobus vel tri-
bus testibus & Parocho: non tantum, si
fiat principaliter ad pias causas, sed et
si principaliter non fiat ad pias caus-
sas, ut cum aliquis laicus hæres insti-
tuitur, maxime in provinciis Ecclesiæ
Romanæ etiam quoad temporalem
jurisdictionem subjectis, vel ubi mori-
bus hoc genus testamenti receptum
est.

*An circa hæredis institutionem
mutatio aliqua hoc jure facta
est?*

Id quidem aliqui putant, scil. jure
Pontificio non requiri, ut pater filium,
quem in potestate habet, hæredem in-
stituatur, vel ex hæredet nominatim, sed
valere testamentum, in quo præteritus
fuerit filius, relicta illi legitima por-
tionem, idque aliquo titulo, vel dona-
tionis vel legati. At verius etiam hoc
jure filios esse hæredes instituendos, &
legitimam portionem ipsis jure insti-
tutionis relinquendam, quia hoc ita
fit jure civili, neque usquam jure
Pontificio contra statu-
tum.

Filius

*c. Cum
esset. 10 h.
t. c. Rela-
tum 12.
cod.*

*arg. c. Ra-
in alius
18. cod.
inst. D.
ex hæred.
liber. 5
Nov.
11. 5. 23
lind.*

stamento
disponere
a senten
t mortem
perfecta &
uta: vel
solemnit
entorum
Fio illa
em testi-
us, roga-
fiat te-
tempore
stamento
subsig-
one, hoc
i in un-
sturus.
orum
prem te-
stes

Filius gravatus fideicommissis an præter legitimam suam portionem etiam quartam detrahat Trebellianicam?

e. 16. §.
18. h. t.

Vide Val-
len. hic.
§. 7.

De hoc extat decisio Pontificia præmittens detrahi utramque quartam, legitimam, ut debitum naturale, & præter legitimam, debicam præter præmio aditionis. Quâ ratione etiam jure civili præter legitimam, detrahitur quartam Trebellianicam posse, communius obtinuit.

Qui testamentum facere possunt
& an Clerici?

e. 1. 4. 9.
§. 12. h.
t. Navar.
de Redi-
rib. Eccl.
qu. 1. n. 39

Testamentum facere possunt omnes qui non prohibentur. Clerici verò testantur de bonis suis patrimonialibus & quasi-patrimonialibus. Item de bonis, quæ suâ industriâ ac personalis, opera acquisiverint, quæque patrius vivendo ex proventibus sui beneficii cõgruæ sustentationi subtraxerunt.

An §. de bonis intuitu Ecclesia, cui servunt, acquisitis veluti de fructibus suorum beneficiorum?

De his Clerici jure Canonũ testantur

rum facere non possunt, siue sint mo-
 bilia, siue immobilia. Quia bona intuitu
 Ecclesie acquisita Clericis, post eorum
 mortem ipso iure redeunt ad Ecclesiam,
 in eiusdem Ecclesie dominio mansu-
 ra. Ut ne quidem ad piam causam Cle-
 rici de his fructibus testari valeant:
 quamvis de iisdem donare inter vivos
 pauperibus & convertere in pios usus
 possint, quantum voluerint.

d.c. l. c. 2.
 79. c.
 12. h. t.
 d. c. 1. in
 fine c.
 d. c. 7.

*An probanda consuetudo, qua hodie pas-
 sim receptum videmus, ut Clerici de fru-
 ctibus beneficiorum suorum liberè testen-
 tur, etiam ad usus profanos?*

Valere dicendum est: quia prohibi-
 tio hæc non est juris divini, neque na-
 turalis, nec gentium, sed est juris merè
 positivi; ut contrario iure positivo &
 contrariâ consuetudine generali tolli
 possit.

*Qua dicitur Canonica portio, qua
 detrahitur delegatis?*

c. Officij
 14. cum
 cap. seq.
 c. ibi gl.
 b. r. c. ult.
 eod.
 d. c. ult.

Est portio illa, id est quarta pars,
 quam Episcopus detrahit delegatis pie-
 tatis causâ relictis Ecclesie, in sua dico-
 cesi sitæ. Quæ tamen portio non dedu-
 citur ex legatis relictis Ecclesie pro or-
 namentis, cereis, fabrica, luminariis &c.
 quia favor divini cultus hoc postulat:

L modò

modò tamen non fiat in fraudem Episcopi, ne Episcopus Canonicam suam portionem deerepat.

Executio testamenti à quibus & intra quod tempus facienda?

Facienda ab executionibus, iis vel hæredibus ipsis, vel per testamento datis, vel per iudicem aut magistratum constitutis, idque intra tempus à testatore definitum, numerandum à die testamenti hæreditatis; vel nullo tempore definito, intra anni spatium, quod elapsi ejus exequendi devolvitur ad Episcopum.

e. 3. h. 1.

De Successionibus ab intestato.

T I T. XXVII.

Quemadmodum Clerici hæredem ex testamento habere possunt in bonis suis patrimonialibus, & aliis intestato Ecclesiæ non acquisitis: ita & ab intestato eadem bona accipiunt consanguinei, & si non existant consanguinei, tunc Ecclesiæ, cui serviebant, ea capit.

Quinam igitur succedunt Clericis ab intestato?

IN bonis quidem patrimonialibus &